

בעזה ש"ת

קונטרס

צפרא דשבתא

דיבורים חוצנים להבות אש
שנשמעו מפה"ק של
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
בעת קידושא רבא בצפרא דשבתא

פרשת בשלח תשפ"ב

גליון 4

פנימי - בלתי מוגה

דברות קודש בעת קידושא דבא בצפרא דשבתא

כתוב בתורה: "וירא ישראל את ה' הגדולה אשר עשה ד' במצרים ויראו העם את ד' ויאמינו בד' ובמשה עבדו. אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לד' ויאמרו לאמר".

איתא באור החיים הק': לא היה צריך לומר אז, אלא וישיר משה וגו', והדבר מוכן כי אז שוררו. אכן יכון הכתוב להודיענו הכנת המושג, ההכנה שעל ידה השיגו את המדרגה הגבוהה שזכו לה בעת השירה. כי כשנכנסה בלבם יראת הרוממות והאמונה השלימה, אז זכו לומר שירה ברוח הקודש. ולכן אמר אז, להעיר שהוא המשך הפסוק הקודם, שלאחר וייראו וגו' ויאמינו וגו', אז זכו לרוח הקודש ואמרו שירה.

דהיינו יש יראת העונש ויש יראת הרוממות, יראת העונש סוגר את האדם וקשה לומר שירה ולשמוח, משא"כ יראת הרוממות פותח את האדם לומר שירה ולשמוח, בהתחלה היה להם רק יראת העונש ולכן לא אמרו שירה, ואחרי זה שהיה ויאמינו בד' ובמשה עבדו והגיעו אז ליראת הרוממות אז ישיר שירה ושמחו בקריעת ים סוף.

איתא במאור ושמע להסביר את העניין עוד יותר: ונראה לפרש דהנה שירה בא משמחה, מי שהוא בשמחה מזמר ומשבח, אבל מי שהוא בבחינת יראה ונפרט יראה גדולה אשר נופל על אדם פחד ואימה, בוודאי זה האדם אינו יכול לומר שירה, כי שירה הוא רק מחמת אהבה ושמחה, וישראל באותו שעה על הים היו בבחינת יראה, כמו שנאמר וייראו העם את ד', על כן בוודאי לא היו יכולים לומר שירה, כי לא היה להם השמחה, רק היו משתוקקים שעתיד להתגלות להם עולם האהבה והשמחה, ואז יאמרו השירה באהבה ושמחה, ובזכות האמונה הזאת זכו מיד לבוא למדרגת אהבה ושמחה ואמרו מיד השירה.

דהיינו לפי דברי האור החיים זכו כבר אז ליראת הרוממות לומר שירה ולשמוח, ולפי דברי המאור ושמש זכו אז לומר שירה על שם העתיד שיהיה להם יראת הרוממות אחרי קריעת ים סוף וממילא זכו כבר מיד לומר שירה.

ומוסיף עוד המאור ושמש: ועל פי דרכינו זה נפרש גם כן ויאמינו בד' ובמשה עבדו אז ישיר זכו', כמאמרינו לעיל שישראל באותו שעה היו בבחינת יראה ולא יכלו לומר שירה, אבל יודעים היו דרך אמונה שמשוה הוא במדריגת אהבה ויש לקל ידו לומר שירה, ועל ידי שיתדבקו עצמן במשה יעזור להם השי"ת על ידו שיזכו גם הם למדריגת אהבה, ויהי כולם יודו לקל יתברך בשירות ותשבחות, וזהו ויאמינו בד' שיזכו למדריגת אהבה כנ"ל, ובמשה עבדו, רצ"ל שהאמינו גם שמשוה עבד ד' הוא במדריגת אהבה ועל ידו יכלו לומר שירה כנ"ל, ואז ישיר משה ובני ישראל, אז על ידי אמונה זו אמרו יחד משה ובני ישראל את השירה הזאת כנ"ל.

דהיינו בעצם לא יכלו לומר אז שירה כי לא היו אז במדריגת יראת הרוממות שאי אפשר לומר אז שירות ותשבחות, אבל ברגע שהיה ויאמינו בד' ובמשה עבדו ומשה רבינו כבר היה אז במדריגת של יראת הרוממות, ממילא על ידי שהתבטלו לצדיק קיבלו כוח לומר שירה כמו הצדיק בעצמו, וזהו הכוונה משום שהיה ויאמינו בד' ובמשה עבדו זכו אז ישיר משה ובני ישראל, דהיינו על ידי התבטלות לצדיק זכו לכל הנ"ל.

איתא ביסוד צדיק על הפסוק דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו וגו'. אין נא אלא לשון בקשה. וצריך להבין ענין הבקשה שיקחו משונאים שלהם כספם וזהבם, ולא די בציווי סתם?

אלא הענין, כי ישראל ידעו שמשוה אמר לפרעה שיוציא את בני ישראל על מנת שילכו דרך שלוש ימים, ולבני ישראל אמר שיוציאים לתמיד, ובני הבינו שכשיגיע זמן של השלושה ימים ישלח אחריהם להחזירם, ובפרט כשישאלו מהם כספם וזהבם כי אז בוודאי ירדפו אחריהם, והשם יתברך רצה להרגילם באמונה

ובמחוקן, לקיים כל מה שמששה יצווה, כמו שאמרו אין לנו אלא דברי בן עמרם, אפילו שיצוונו ללכת בים.

וזאת היתה להם ניסיון. כי משל לאחד שהוא יושב בבית האסורים ובא ידידו ואמר לו דע שאתה בן חורין ותלך מכאן לביתך, והוא יודע שלמלך אמר שיתן לך רשות להתראות עם בני ביתו על זמן קצר ולשוב לבית האסורים, ובפרט אם יבקש מהמלך הלוואה של סכום גדול ואחר כך יברח משם לעולם, הלא גורם לעצמו עוד יותר סכנה לנפשו, ובאמת הנסיון עמד להם שיצאו ברכוש גדול.

וביקרא דמלכא מוסיף: דבר נא, שלא יאמר אותו צדיק ועבדום ועינו אותם קיים בהם ואח"כ יצאו ברכוש גדול לא קיים בהם. כי לאותו צדיק חשוב רכוש גדול אמונה במסירות נפש.

זוה כנ"ל שבעצם עוד לא היה להם כלל יראת הרוממות כדי לומר שירה אלא נתנו אמונה במשה רבינו, דהיינו שהוא הכניס להם אמונה חזקה בהקב"ה ואח"כ יצאו ברכוש גדול שזה אמונה במסירות נפש, ובני ישראל באמת לא שאלו שאלות אלא הלכו באמונה חזקה אחרי משה רבם, וממילא זכו אז לומר שירה בזכות משה רבינו כנ"ל.

בליל שבת אנו אומרים את הפיוט של רבי שלמה הלוי אלקבין שזה לכה דודי. כידוע שחתם שמו בתחילת כל קטע שזה שלמה הלוי ובסוף יש את הקטע של בואי בשלום. אבל מצאנו בו דבר מעוניין בהתחלה בקטע של שמור וזכור ובקטע שאחרי זה עוד מדבר בעניין שבת, כי הוא אומר שמור וזכור בדבור אחד שזה שבת, וכן הלאה לקראת שבת לכו ונלכה שזה ג"כ מעוניין שבת. אבל אחרי זה ממקדש מלך והלאה מתחיל לדבר מעוניין בית המקדש עד כמה שאנו מחכים לזה ולביאת משיח. לכאורה הרי אנחנו בשבת בלילה כרגע ואיפה נכנס עכשיו ענין ביאת משיח ובית המקדש, וצריכים אנו להבין הקשר ביניהם?

ונראה להסביר דאיתא במסכת שבת "אמר אביי לא חרבה ירושלים אלא בשביל שחללו בה את השבת". ואיתא במדרש "איך ישראל נגאלין אלא בזכות השבת". ומזה אנו רואים שיש קשר בין שבת לירושלים בית המקדש ולגאולה שיהיה לעתיד לבוא. ובאמת מצאנו הרבה דברים שהיה בבית המקדש שיש בשבת, דבר ראשון שזה ידוע לכולם הוא הל"ט מלאכות שהיה בבית המקדש, ובאמת לומדים את הל"ט מלאכות בשבת ממה שהיה בבית המקדש.

וכן בבית המקדש היה מגורה כמו"כ בשבת אנחנו מדליקים נרות שבת, וכן היה בבית המקדש הלחם הפנים כמו"כ בשבת יש לנו שולחן שבת עם לחם משנה, וכידוע שהרבה צדיקים היו משתמשים בשבת עם י"ב חלות כמו הלחם הפנים שהיה ג"כ י"ב, הגר"א מווילנא אומר שבכל סעודה צריכים לחתוך את שתי החלות, ויש לנו שלושה סעודות במשך השבת שכך זה יוצא לנו י"ב חלות כמו הלחם הפנים.

וכן מצאנו בבית המקדש עניין בגדי כהונה שהיה לו בגדים מיוחדים, וכמו"כ בשבת אנו לובשים בגדים מיוחדים, וכן בבית המקדש היה עניין של שירה כמו"כ בשבת אנו שירים זמירות שירות ותשבחות, וכן מצאנו שהיה מזבח הקטורת שהיה עניין להביא ריח טוב בבית המקדש כמו"כ בשבת יש ענין להביא פרחים הביתה ולהריח בשמים, וכן בבית המקדש היה ניסוך היין כמו"כ בשבת יש לנו יין לקידוש.

היוצא לנו מכל זה שמה שיש לנו בשבת היה לנו ג"כ בבית המקדש. דהיינו הבית המקדש לא היה סתם בניין מפואר אלא היה שם השראת השכינה והיה שם מקום להגיע להיות יותר קרוב להקב"ה מכל מקום אחר בעולם, כמו"כ שבת הוא אחר מימות החול שזה ששת ימי המעשה שקשה לנו מאוד להגיע להקב"ה אבל בשבת יותר קל לנו להגיע להקב"ה, כי שבת לאו יומא דגופא אלא יומא דנשמתא שבת הוא שמא דקודשא ברוך הוא.

ומשום הכי הבעל הלכה דודי בהתחלה דיבור באמת מעוניין שבת אבל אחרי זה התחיל לדבר בעניין בית המקדש שזה בעצם אותו דבר ואותו עניין, הקטעים שהוא מדבר מעוניין בית המקדש הוא שיש נגד ששת ימי המעשה ואחרי זה אנו אומרים בואי בשלום שזה כבר עולה על שבת שאז קל יותר להגיע להקב"ה ואז אנו אומרים מזמור שיר ליום השבת ומתחברים לשבת קודש אפילו בימי הגלות והחושך.

איתא בשפ"א (תר"מ): ענין קריעת ים סוף אחר יציאת מצרים, יש לפרש כי בגלות מצרים היה עבודה קשה גם בגשמיות לבד אשר נטבעו תחת יד טומאת מצרים. כמו שאמרו חז"ל. ומרוב עבודת הגוף לא הרגישו בני ישראל כל כך להיות אצלם הגאולה לשם שמים בלבד. כי ממילא היה להם נגיעה בגשמיות הרוחה שהיה לגופם, מול זאת צוה הקב"ה שיחזרו למצרים. ובזאת נבחנו כי היה כוונת שמחת בני ישראל בגאולה רק לשם שמים. לכן כשצוה בעצמו שיחזרו לשם. קיבלו עליהם נאהבה וחזרו לשם.

ובתרמ"א איתא: כבר כתבנו במקום אחר ענין קריעת ים סוף. כי ניציאת מצרים היו בני ישראל נוגעין, שהיו בצרת מצרים. ולכן לא נמשכו אחר הארת הניסים. ובקריעת ים סוף שכבר היו בני חורין קיבלו הארת הניסים. וזה ענין ויאמינו בד' ואחר כך הבינו למפרע כל ההנהגה. שהיה כל ירידתם למצרים גם כן לטובה. וירא וכו' היר הגדולה אשר עשה ד' במצרים, הוא הגלות והגאולה. ואז שייך לשיר השירה.

דהיינו כל זמן שזה היה גאולה בשבילם עוד לא היה שייך לומר שירה, וברגע שחזרו לשם ואז היה הגאולה בשביל לשם שמים אז אמרו שירה. כי לצאת ממצרים זה לא בעיה וזה באמת היה מיד בהתחלה, כי עיקר גאולת מצרים הוא להוציא את מצרים מבני ישראל וזה עבודה קשה שבמקדש, ורק אחרי שחזרו

לשם ואז באמת הוציאו את מצרים מהם אז זכו לומר שירה, ועד היום הזה יש לנו עבודה כל יום להוציא עוד נקודה ממצרים.

הנועם אלימלך אומר שהיו כמה סוגי אנשים שיצאו ממצרים, יש כאלו שיצאו משם מעבודות לחירות כי עד עכשיו עבדו ומהיום כבר לא צריכים לעבוד יותר, והיו כאלו שיצאו משם משעבוד לגאולה שזה כבר דרגה יותר גדולה, והיו כאלו שיצאו מאפילה לאור גדול והתחילו מאז לחיות אחד עם הקב"ה. עבודה שלנו הוא להוציא את מצרים מאתנו ולהגיע למצב של מאפילה לאור גדול ואז אפשר לזכות לומר שירה.

האמרי יוסף מביא שיש ג' סוגי גליות, גלות בין עכו"ם, גלות בין יהודים, גלות ביני לבין עצמי, במצרים יצאו מהגלות בין עכו"ם ומאז אנחנו כבר לא תחת המצרים, אבל אחרי זה עוד היה גלות בין יהודים, והעיקר הוא גלות ביני לבין עצמי שזה אומר להוציא את מצרים מעצמי שזה הגלות הכי קשה, ואפילו שיצאו משם פיזית אבל אנחנו עדיין במצרים, וזה עבודה שלנו עד היום הזה להוציא כל יום עוד נקודה ממצרים עד ביאת משיחנו. והזמן לעשותו הוא בשבת קודש שאז אנחנו יותר קרובים להקב"ה כי שבת לאו יומא דגופא אלא יומא דנשמתא וממילא קל לנו יותר להתקרב אליו יתברך.

י"ד ל"ע"י מבין "צהובות החסידות" - החסידים ספינקא

נכתב ונערך ע"י

חדב"ג הרדה"צ ר' יצחק טווערסקי שליט"א

י"ד המכון

לתרומות והנצחות ניתן לפנות במס'

052.767.3016